

**มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการการใช้สื่อของรัฐ
เพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชนและครอบครัว
ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) เสนอ**

๑. รับทราบยุทธศาสตร์การบริหารจัดการสื่อของรัฐเพื่อการศึกษา ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสื่อเพื่อการศึกษา ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้ผลิตสื่อและยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้รับและผู้ใช้สื่อ

๒. เห็นชอบให้เพิ่มบทบาทสื่อของรัฐเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชนและครอบครัว โดยให้ความร่วมมือสื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ของรัฐในการจัดทำ รายการเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชนและครอบครัวเพิ่มขึ้น โดยให้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ ให้สื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จัดสรรเวลาสำหรับเนื้อหาสาระ ของรายการวิทยุและโทรทัศน์ เพื่อเด็ก เยาวชนและครอบครัว ร้อยละ ๑๐ - ๑๕ ของเวลาออกอากาศ โดยให้เริ่มจากรายการวิทยุและโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ก่อนโดยให้เริ่ม ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๗ เป็นต้นไป สำหรับรายการวิทยุและโทรทัศน์ของสถานีอื่น ๆ ก็ให้ดำเนินการตามความพร้อมของแต่ละสถานี

๒.๒ ให้มีการแบ่งเวลาในการออกอากาศรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชนและครอบครัว เพิ่มจากเกณฑ์เดิมที่กำหนดไว้อย่างน้อยครึ่งชั่วโมง ในระหว่างเวลา ๑๖.๐๐ - ๑๘.๓๐ น. เป็นอย่างน้อย ๑ - ๑ ชั่วโมงครึ่ง ในระหว่างเวลา ๑๖.๐๐ - ๒๒.๐๐ น. ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ครอบครัวดูรายการมาก

๒.๓ ให้มีการจัดประเภทรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยให้สถานีเป็นผู้ดำเนินการจัดการให้คณะกรรมการที่จะจัดตั้งขึ้นตามข้อ ๒.๕ เป็นผู้กำกับดูแล

๒.๔ มอบให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรับไปดำเนินการจัดตั้งคณะทำงานทำ หน้าที่ขอความร่วมมือ จัดหาเวลาจากสื่อวิทยุกระจายเสียงและสื่อวิทยุ โทรทัศน์ที่จะจัดทำรายการเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชนและครอบครัว โดยให้คณะทำงานชุดนี้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม)

๒.๕ มอบให้กรมประชาสัมพันธ์รับไปดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการประกอบด้วย ผู้แทนจากองค์กรทางการศึกษา วัฒนธรรม องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ และหน่วยงานสื่อที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ทำหน้าที่ดูแล เนื้อหาสาระและรูปแบบรายการกำกับและประเมินผลคุณภาพรายการ รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่รัฐต้องการ โดยให้คณะกรรมการชุดนี้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรองนายกรัฐมนตรี (นาย จาตุรนต์ ฉายแสง) และให้คณะกรรมการฯ รัยยุทธศาสตร์ในข้อ ๑ และประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการ กลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๔ คณะที่ ๕ และคณะที่ ๗ (ฝ่ายกฎหมาย) ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/ ๒๕๕๖ วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๖ ไปพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสม ดังนี้

๑) สื่อของรัฐไม่ควรมุ่งเน้นในเรื่องบันเทิงหรือมุ่งหากำไรในเชิงพาณิชย์เท่านั้น แต่ควรมีส่วนร่วมในการพัฒนา สังคมด้วย ดังนั้น รัฐจึงควรใช้สื่อของรัฐให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้น โดยการนำเวลาในการออกอากาศ

มาส่วนหนึ่ง เพื่อนำมาจัดทำรายการที่สร้างสรรค์สังคม เพื่อพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว ทั้งนี้ ควรกำหนดเป็นนโยบายของรัฐบาล โดยอาจจะกำหนดเป็นวาระแห่งชาติที่จะเสนอรายการสร้างสรรค์สังคมเพื่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว และหากให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำในการผลักดันในเรื่องนี้ จะได้ผลดียิ่ง

๒) การดำเนินการในเรื่องนี้ไม่ควรจำกัดเฉพาะสื่อของรัฐเท่านั้น ควรจะรวมถึงสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ ที่ได้รับสัมปทานจากรัฐด้วย ได้แก่ ช่อง ๓ ช่อง ๗ และช่อง ITV นอกจากนี้ควรให้ครอบคลุมถึงสื่ออื่น ๆ ด้วย เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ อินเทอร์เน็ต วีซีดี ดีวีดี เป็นต้น

๓) การนำเวลาออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ที่รัฐให้สัมปทานแก่เอกชนคืนมาส่วนหนึ่ง เพื่อดำเนินการในเรื่องนี้ นั้น อาจมีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาสัมปทานได้ ดังนั้นในขั้นนี้จึงมอบให้สำนักงานอัยการสูงสุด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการ่วมกันตรวจสอบสัญญาสัมปทานเพื่อพิจารณา ข้อกฎหมาย และความ เป็นไปได้ว่าจะดำเนินการได้หรือไม่ อย่างไร โดยในระหว่างนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการแก้ไขสัญญา และเพื่อให้เป็นไปตามแนวทางและมาตรการการใช้สื่อของรัฐเพื่อการศึกษา เห็นควรใช้วิธีขอความร่วมมือไปก่อน และเมื่อตรวจสอบสัญญาสัมปทานแล้วเห็นว่า จำเป็นต้องแก้ไขสัญญาสัมปทานก็เห็นควรมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) รับไปดำเนินการเจรจาและแก้ไขสัญญาต่อไป

๔) การผลิตรายการสำหรับเด็ก เยาวชนและครอบครัวนั้น ควรมีการศึกษา วิจัย ความต้องการของเด็ก และ ผู้ปกครองว่าต้องการชมรายการประเภทใด ลักษณะใด เป็นต้น นอกจากนี้ควรสำรวจด้วยว่า ในปัจจุบันมี รายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว จำนวนเท่าไร และมีลักษณะอย่างไร เพื่อนำมาเป็นข้อมูล ประกอบการพิจารณาในการผลิตรายการที่เหมาะสมและเป็นที่ สนใจของเด็ก เยาวชนและครอบครัวต่อไป

๕) การผลิตรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ควรให้ภาคเอกชนซึ่งเป็นมืออาชีพมีความเชี่ยวชาญ เป็นผู้ดำเนินการ แต่ทั้งนี้ต้องเป็นความร่วมมือกันดำเนินการระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมทั้งต้องให้เด็ก ผู้ปกครอง และโรงเรียนมีส่วนร่วมด้วย เช่น โรงเรียนอาจนำสาระจากสื่อมาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กสนใจชมรายการที่สร้างสรรค์สังคม

๖) ลักษณะของรายการนอกจากเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของเด็กและเยาวชนแล้ว ควรมียุทธศาสตร์สำหรับ ครอบครัวเพื่อสอนวิธีการเลี้ยงเด็กให้เป็นคนดีของสังคม

๗) ควรมีการจูงใจให้มีการผลิตรายการที่สร้างสรรค์สังคม เช่น ให้รางวัลแก่ผู้ผลิตที่มีคุณภาพผลตอบแทนใน สัญญาสัมปทาน รัฐสนับสนุนค่าใช้จ่าย เป็นต้น

๘) เวลาออกอากาศของรายการโทรทัศน์ ควรกำหนดให้เป็นสัดส่วนเวลาไว้ สำหรับจะเป็นช่วงเวลาใดจึงจะเหมาะสม ควรตั้งคณะทำงานขึ้นมาทำการศึกษาวิจัยก่อน และควรกำหนดให้ใช้ช่วงเวลาเดียวกันทุก สถานีโทรทัศน์

๙) ควรระบุเวลาเริ่มต้นดำเนินการในเรื่องนี้ไว้ด้วย

๑๐) มาตรการในการดำเนินการควรแบ่งออกเป็น ๓ ระยะ คือ

๑) ระยะสั้น

๒) ระยะกลาง และ

๓) ระยะยาว

สำหรับ มาตรการระยะสั้นให้มีคณะกรรมการประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา ด้านจิตวิทยา ด้านวัฒนธรรม ด้านวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งมาจากหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคสังคม และสื่อที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่บริหารจัดการรับผิดชอบดูแลเนื้อหาสาระและรูปแบบรายการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่รัฐต้องการ และในระยะต่อไปควรใช้องค์กรที่มีอยู่แล้วเป็นผู้ดำเนินการต่อไป เช่น กรมประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

๑๑) สำหรับการจัดทำรายการวิทยุเพื่อสร้างสรรค์สังคมนั้น เนื่องจากมีสถานีเป็นจำนวนมาก จึงควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ก่อน โดยอาจจะเลือกดำเนินการเฉพาะสถานีที่ประชาชนนิยม เป็นต้น

๑๒) ควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินการในเรื่องนี้เมื่อผ่านไประยะหนึ่ง เช่น ๑ ปี เป็นต้น เพื่อนำมาปรับปรุงแนวทางและมาตรการฯ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป
